

World Pest Day 2026: Innovatie en digitalisering bepalen de toekomst van plaagdierbeheersing

NIJKERK – *Kunstmatige intelligentie (AI), slimme sensoren en geografische informatiesystemen (GIS) gaan een steeds grotere rol spelen binnen de plaagdierbeheersing. Dat was de centrale boodschap tijdens World Pest Day, die op 11 juni werd gehouden in vergadercentrum De Schakel in Nijkerk. Ruim zeventig professionals uit de branche namen deel aan de bijeenkomst, georganiseerd door de brancheorganisaties NVPB, KAD, PCN en PLA..N.*

Na de opening door dagvoorzitter Arieke van Liere verzorgden Ricardo Abdoel en Eric Pouwen een presentatie over de mogelijkheden van AI binnen de sector. Zij legden uit hoe computers met behulp van technieken als computer vision, machine learning en natuurlijke taalverwerking beelden kunnen analyseren, patronen herkennen en informatie vertalen naar bruikbare inzichten.

Volgens de sprekers ontwikkelt de branche zich steeds meer van bestrijding naar preventie. Plaagdierbeheersers worden daarbij steeds vaker plaagdierpreventiespecialisten die zich richten op het voorkomen van overlast. Om die omslag te ondersteunen kunnen AI en data-analyse een belangrijke bijdrage leveren.

Een belangrijke toepassing ligt in geautomatiseerde monitoring. Camera's, slimme vallen, sensoren en drones kunnen continu gegevens verzamelen over mogelijke plaagdieractiviteit. AI-systemen combineren vervolgens informatie uit verschillende bronnen, zoals warmtebeelden, beweging, geluid, infrarooddetectie en omgevingssensoren. Hierdoor kan niet alleen de aanwezigheid van plaagdieren worden vastgesteld, maar ontstaat ook inzicht in de omstandigheden die hun ontwikkeling bevorderen.

Hoewel dergelijke systemen momenteel nog relatief kostbaar zijn, verwachten de sprekers dat goedkopere varianten in de toekomst ook voor kleinere bedrijven beschikbaar komen. Tegelijkertijd blijft menselijke kennis van gedrag en ecologie van plaagdieren onmisbaar.

Na de pauze ging Mark van Andel in op het gebruik van Geografische Informatiesystemen (GIS) bij de preventie van overlast door commensale plaagdieren. GIS combineert geografische gegevens met aanvullende informatie, waardoor patronen zichtbaar worden en risicogebieden beter kunnen worden voorspeld.

Aan de hand van een onderzoek naar de mogelijke verspreiding van bevers liet Van Andel zien hoe habitatfactoren kunnen worden vertaald naar voorspellende modellen. Daarbij benadrukte hij dat succesvolle diersoorten beschikken over geschikte leefgebieden, voldoende voedsel en goede voortplantingsmogelijkheden.

Binnen de plaagdierbeheersing kan dezelfde methode worden toegepast. Gegevens over bijvoorbeeld volkstuinen, vogelvoerplaatsen, horeca, afvalcontainers, groenvoorzieningen,

rioleringen en voedselverwerkende bedrijven kunnen worden gecombineerd om locaties met een verhoogd risico op rattenoverlast in kaart te brengen. Door digitale gegevens te koppelen aan praktijkwaarnemingen ontstaat een krachtig hulpmiddel voor preventie en risicobeheer.

Van Andel benadrukte daarbij dat modellen nooit de werkelijkheid volledig kunnen voorspellen. Dieren blijven zich aanpassen aan veranderende omstandigheden. Daarom blijven veldwaarnemingen en praktijkervaring essentieel.

Aan het einde van de bijeenkomst concludeerde Van Liere dat de toekomst van de branche steeds sterker zal draaien om innovatie, data en preventie. De moderne plaagdierpreventiespecialist combineert digitale hulpmiddelen met vakkennis en ecologisch inzicht. Daarmee verschuift de focus steeds verder van bestrijding naar het voorkomen van overlast, waarbij technologie een belangrijk hulpmiddel vormt, maar de mens centraal blijft staan.